

Sanchez v. France (br. 45581/15), presuda Velikog vijeća, 15.5.2023.

Nema povrede člana 10. EK

Slučaj se ticao presude kojom je podnositac predstavke, u to vrijeme lokalni vijećnik koji se kandidovao za Parlament, osuđen za poticanje na mržnju ili nasilje protiv skupine ljudi ili pojedinca na osnovu pripadnosti određenoj vjeri, nakon što je propustio izbrisati komentare koje su drugi objavili na zidu njegovog Facebook profila.

Podnositac predstavke smatra da je njegovom osudom prekršeno njegovo pravo na slobodu izražavanja prema članu 10. Konvencije.

Krivični predmet se bazirao na nedostatak predostrožnosti podnosioca predstavke i njegov propust da reaguje u vezi sa komentarima koje su objavili drugi. Stoga je pokrenuo pitanje zajedničke odgovornosti različitih aktera uključenih u društvene mreže. Francuski krivični sudovi, primjenjujući režim "kaskadne odgovornosti" uveden Zakonom od 29. jula 1982. godine, osudio je autore za nezakonite poruke zajedno sa podnosiocem predstavke kao vlasnikom Facebook naloga, okarakterisanog kao „proizvođač“.

Sud je smatrao da je domaći pravni okvir koji predviđa podjelu odgovornosti između svih uključenih dovoljno precizan u smislu člana 10. Konvencije, kako bi se podnosiocu predstavke omogućilo da prilagodi svoje ponašanje u datim okolnostima.

Sud se zatim složio sa domaćim sudovima da se sporni komentari, koji su bili objavljeni u specifičnom kontekstu predstojećih izbora, mogu klasifikovati kao govor mržnje, te su stoga nezakoniti.

Sud je također smatrao da miješanje u slobodu izražavanja podnosioca predstavke slijedi ne samo legitiman cilj zaštite ugleda ili prava drugih, već i prevenciju nereda ili zločina.

Kako je podnositac predstavke odlučio da svoj Facebook "zid" učini javno dostupnim i "ovlastio svoje prijatelje da objavljaju komentare", po mišljenju Suda, on nije mogao biti nesvjestan, s obzirom na lokalne tenzije i tekuću izbornu kampanju koja se dešavala u to vrijeme, da njegov izbor očigledno nije bez određenih potencijalno ozbiljnih posljedica.

Sud je zaključio, uzimajući u obzir polje slobodne procjene države, da su odluke domaćih sudova bile zasnovane na relevantnim i dovoljnim osnovama, i u pogledu odgovornosti podnosioca predstavke, kao političara, za nezakonite komentare trećih lica koja su identifikovani i procesuirani kao saučesnici, i za njegovu krivičnu osudu. Predmetno miješanje se stoga može smatrati „neophodnim u demokratskom društvu“. Prema tome, nije došlo do povrede člana 10. Konvencije.

Janssen De Jong Groep B.V. and others v. the Netherlands¹, br. 2800/16;

Burando Holding B.V. i Port Invest B.V. v. the Netherlands, br. 3124/16 i 3205/16;

Ships Waste Oil Collector B.V. v. the Netherlands, br. 2799/16, 16.5.2023.

Nema povrede člana 8. EK

¹ Informacije su pripremljene u saradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud.

Nema povrede člana 13. u vezi sa članom 8. EK

Kompanije podnosioci predstavki se bave građevinarstvom i prikupljanjem otpadnih tečnosti sa brodova u lučkoj regiji Rotterdam.

Predmeti se tiču prenosa podataka koje je u kontekstu krivičnih istraga prikupilo državno tužilaštvo putem radnji telefonskog prisluškivanja, na osnovu odobrenja istražnog sudije, holandskom tijelu za zaštitu konkurenkcije ("NMA").

Podaci prikupljeni na ovaj način korišteni su od strane ovog organa za zaštitu konkurenkcije u istrazi o umiješanosti kompanija podnositelja predstavke u namještanju cijena. Na osnovu rezultata te istrage, kompanije – podnosioci predstavke su kažnjene zbog kršenja Zakona o zaštiti konkurenkcije. Protiv tog rješenja pokrenuli su upravni spor. Iako su uspjeli pred Okružnim sudom, Vrhovni upravni sud za trgovinu i industriju ukinuo je presudu i vratio predmet tom sudu.

Pozivajući se na član 8. Evropske konvencije (pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života, doma i prepiske) i član 13. (pravo na djelotvoran pravni lijek), podnosioci predstavke tvrde da su prenos i korištenje podataka bili irelevantni za krivičnu istragu, nisu bili predvidivi i da su proceduralne garancije bile nedovoljne.

Sud je utvrdio da su domaći sudovi pažljivo ispitivali činjenice, ocijenili zakonitost prenosa prema Zakonu o sudskim i krivičnim podacima i sproveli adekvatno ispitivanje proporcionalnosti u skladu sa članom 8. između interesa koji su u pitanju. Kompanije-podnosioci predstavke nisu dostavile nikakve argumente zašto ravnoteža koju su uspostavile domaće vlasti nije bila pravična u njihovom slučaju.

Zaključno, domaći organi su dali relevantne i dovoljne razloge da opravdaju neophodnost i proporcionalnost prenosa podataka u svrhu sprovećenja zakona.